

SZAKVÉLEMÉNY

Kusovszky Bea (Budapest, 1986.) képzőművész 24, azaz huszonnégy műalkotásának értékbecsléséhez az MNB-Ingatlan Kft. (Székhely: 1054 Budapest, Szabadság tér 9.) számára.

Ez a dokumentum 17 számozott oldalból áll.



I. A kollekcióban szereplő alkotó helye és jelentősége a kortárs képzőművészeti szcénában, valamint a felajánlott művek jellege és állapota

Az MNB-Ingatlan Kft. számára, a Viltin Galéria által (székhely: 1061 Budapest, Vasvári Pál utca 1.) felajánlott kollekció Kusovszky Bea (Budapest, 1986.) képzőművész 24, azaz huszonnégy alkotásából áll. Kusovszky Bea a fiatalabb festőnemzedék tagja, 2012-ben végzett a budapesti Képzőművészeti Egyetemen, s fiatal kora ellenére több egyéni és csoportos kiállításon mutatkozott már be. Az alkotót jelenleg az a Viltin Galéria képviseli Magyarországon.

A művész korábbi munkáit erőteljes figurativitás jellemezte. Az ábrázoló művészetben belül is, elsősorban a hiperrealizmus, illetve fotorealizmus irányzatainak hatása volt szembevető festményein. Stílusa fokozatosan alakult át – elsősorban Roy Lichtenstein, a comic art, valamint olyan ikonikus művészek, mint Jackson Pollock, René Magritte vagy éppen Henri Rousseau hatására – az absztrakció irányába. A 2018-as „Inside the comic” című sorozatán jelentek meg először azok a jellegzetes raszterfelületek, melyek mára szinte „védjegyévé” váltak a művésznek. Mindeközben az ecset mellett, technikájára egyre inkább a populáris képalkotási műfajokhoz – graffiti, képregény – köthető eljárások, így például maszkolás, szórópisztoly használata vált általánossá. Eszköztára bővülésével formavilága is fokozatosan eltávolodott a figurativitástól, s geometrikus, nonfiguratív irányba tolódott.

Az MNB-Ingatlan Kft. számára felajánlott 24, azaz huszonnégy Kusovszky-alkotás az elmúlt három évben született (lásd: 1. melléklet). A művész 2019-től készült munkáin a pop-art és Roy Lichtenstein képregény-szerű figurativitása helyett, már a hatvanas évek médiakritikus törekvéseinek képi világára jellemző megoldások dominálnak. Műveinek döntő többsége a Benjamin Henry Day által kifejlesztett – valamint Lichtenstein által is előszeretettel alkalmazott – úgynevezett „Ben Day” raszterháló optikai illuzionizmusával készül. A raszteres, több rétegben használt és egymáson elcsúsztatott felületek Moiré-effektust eredményeznek s háromdimenziós hatást keltenek Kusovszky vásznain. Az így létrejövő optikai interferencia jellegzetesen lüktető vizuális hatásai pedig már nem is annyira a pop-art, mint inkább az op-art jegyeit viselik magukon. Az egyenletes felületkezelésnek és a szórópisztoly alkalmazásának köszönhetően, munkáin hibátlan az interferencia, mely önállóan produkál új mintázatokat, végtelen képmélységet.

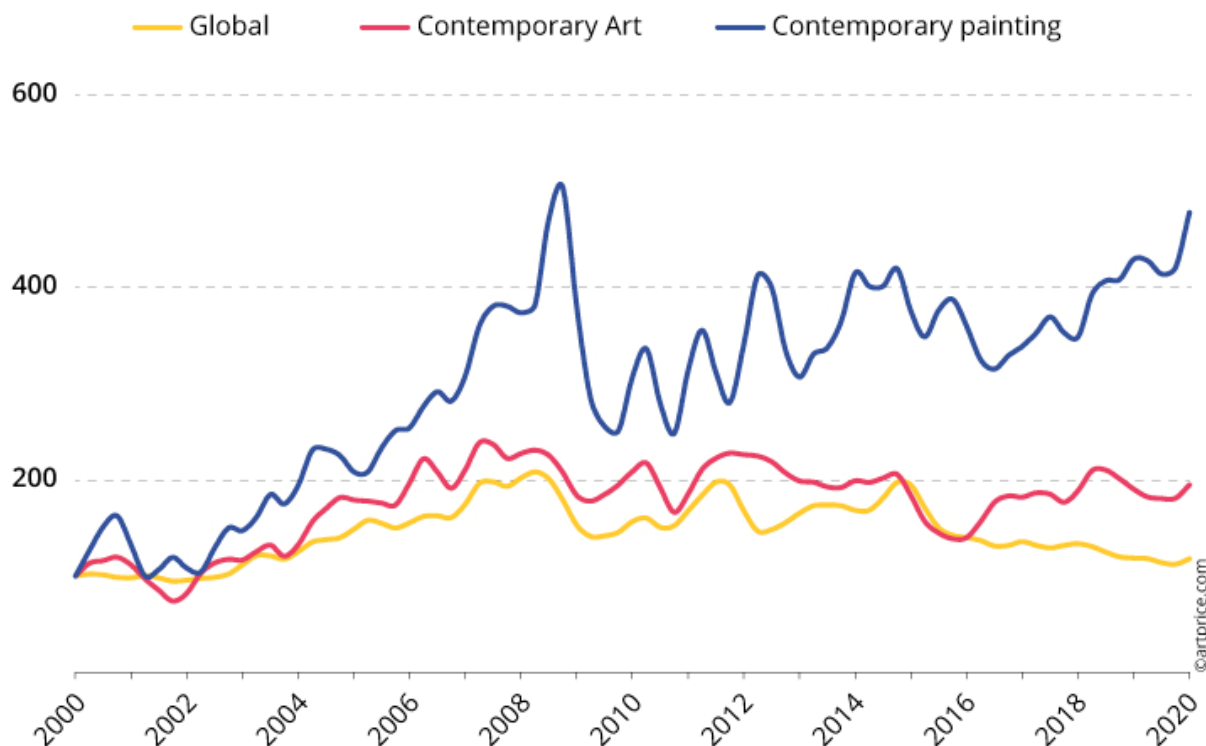
A művész korábbi alkotásaira jellemző erőteljes, dekoratív színvilág is visszafogottá vált az elmúlt két évben. Műveinek többsége a szürke és a szivárvány alapszíneinek ellentétén alapszik. A szürke fémes, illetve a Moiré-effektusokban elrejtett szivárványszínek, a technikai civilizáció „hideg”, illetve a személyes világ „meleg” kettősségét hordozzák.

A fenti stilisztikai szempontok figyelembevételével kijelenthető, hogy a 1. mellékletben szereplő 24, azaz huszonnégy alkotás minden kétséget kizárólag Kusovszky Bea (Budapest, 1986) eredeti, sajátkezű alkotása. A művek állapota kielégítő, koruknak megfelelő. Néhány alkotáson (1. *Rétegzett határok VII.*, 2021.; 8. *Szivárvány rétegei XIII.*, 2021.; 11. *Szivárvány rétegei X.*, 2020.; 13. *Szivárvány rétegei V.*, 2020.; 17. *Szivárványszürkék X.*, 2021.; 21. *Rétegzett valóság VII.*, 2020.) a képek sarkain és élein apróbb kopásnyomok láthatóak, melyek a festmények tárlásból és mozgatásából származik. A művek átadás-átvételéig ezek javítását célszerű elvégezni. (Az egyes darabok pontos állapotleírását lásd az 1. mellékletben.) Az alkotások a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 71. § 2. bekezdése a.) pontja szerinti védettségű, valamint c.) és d.) pontja szerinti lopott és csempészett kulturális javakról vezetett nyilvántartásokban nem szerepelnek. (lásd 2. melléklet)

II. A piaci környezet

2000-ig az 1945 utáni európai és tengeren túli művészet műkereskedelmi helyzete közel azonos volt a régi mesterek, a 19. századi és a klasszikus modern művészet megítélésével. Ekkor indult be az a folyamat, mely a II. világháború és a kortárs művészet felértékelődését hozta. Az elmúlt évek elemzéseit látva ma már biztosan kijelenthető, hogy ez a tendencia nem tekinthető piaci

manipulációnak, sem egyszerű „divathullámnak”. A befektetési célú vásárlások terén az elmúlt 15 év nyilvános eredményei az úgynevezett post-war és kortárs művészet hegemoniáját mutatják. Az Artpice.com által készített, a 2020-as trendmozgásokat bemutató elemzés szerint ez a szegmens nagyjából háromszoros értéknövekedést mutat a 19. és 20. századi klasszikus modern alkotásokkal szemben.¹



Forrás: Artprice.com

Bár a tavalyi évben némi visszaesést mutatott a globális műtárgypiac forgalma, a II. világháború utáni időszak továbbra is tartja korábbi népszerűségét. Amennyiben a piaci részesedés szempontjából nézzük a folyamatot, az összforgalom 52%-át tette ki a II. világháború utáni művészet, melyet 23%-kal követ a modern (főként 19. századi végi és a 20. század első felének alkotásai), míg a régi mesterek forgalma összesen 13%-ot tett ki a 2016-os évben.² Ráadásul, míg az antik és a modern művészeti piacon árcsökkenés volt tapasztalható, addig a kortárs művészeti szegmensben mintegy 4%-kal emelkedtek az árak.³

A 1945 utáni művészet népszerűsége több okra vezethető vissza. A műkincspiac befektetési célú vásárlásai szempontjából ez az időszak befolyásolható a legnagyobb mértékben, hisz itt még korántsem beszélhetünk kanonizált életművekről, iskolákról, tendenciákról és korszakokról, mint

¹ <https://www.artprice.com/artprice-reports/the-contemporary-art-market-report-2020/the-contemporary-art-rush>

² Dr. Clare McAndrew: *The Art Market 2017*. Basel, UBS–Art Basel, 2017. Magyarul ismerteti: [portfolio.hu](http://www.portfolio.hu/befektetes/mutargy/a-vilag-mutargypiac-2016-ban.247539.html)
<http://www.portfolio.hu/befektetes/mutargy/a-vilag-mutargypiac-2016-ban.247539.html>

³ *TEFAF 2017 Global Art Market Report*. Szerk.: Prof. Dr. Rachel A. J. Pownall, Maastricht, TEFAF, 2017.
<http://1uyxqn3lzdsa2ytyzj1asxmmmpt.wpengine.netdna-cdn.com/wp-content/uploads/2017/03/TEFAF-Art-Market-Report-20173.pdf> Magyarul ismerteti: [portfolio.hu](http://www.portfolio.hu/befektetes/mutargy/mutargypiaci-trendek-erosodoben-a-muveszeti-vasarok-es-a-kortars-szegmens.246016.html)
<http://www.portfolio.hu/befektetes/mutargy/mutargypiaci-trendek-erosodoben-a-muveszeti-vasarok-es-a-kortars-szegmens.246016.html>

mondjuk a klasszikus modern, vagy éppen a 19. századi művészet esetében. E tekintetben a II. világháború utáni és kortárs művészet megítélése még formálható, alakítható, mely a piaci eredményekre is képes nagyobb „hatást” gyakorolni.⁴ Ez a napjaink művészetét jellemző sajátosság ugyanakkor kockázatokat is rejt magában, hisz egy életmű árfekvésének szinten tartása, növelése sokban függ az adott alkotó szereplésének gyakoriságán, nívós szakmai rendezvényeken – egyéni és csoportos kiállításokon, vásárokon – történő részvételein.

A 1945 utáni művészet népszerűségének azonban van egy másik oka is. Az elmúlt néhány évtizedben a vizuális kultúrát alapvetően befolyásoló folyamatok játszódtak le a nyugati társadalomban. A változások szociális és társadalmi vetületei a művészeti érték nivellálódására is erőteljes hatást gyakoroltak. Ennek következtében a 19. valamint a 20. század első felének kulturális és társadalmi erőterébe született alkotások, életművek mai megítélése is rengeteget változott. Ez nemcsak a nyugati-európai, vagy tengeren túli országokban, hanem – igaz 10-15 éves késéssel – de már hazánkban is jól megfigyelhető. Ezt a folyamatot a hazai aukciós eredmények is igazolják. Az olyan iskolák és irányzatok, mint a naturalizmus, a szecesszió, vagy éppen Grasham-kör, Czóbel Béla, Rippl-Rónai József finomabb hangolású, kontemplatív szemléletű művészete a gyűjtők fiatal generációja számára avítottá váltak. Helyettük az avantgárd erőteljesebb hangolású, a hagyományos művészeti műfajokat átértelmező életművek, alkotások ázsíjja és értéke nőtt szembetűnő módon.

A fenti folyamatoknak köszönhetően a hazai kortárs piac erőteljes fellendülésnek indult az elmúlt néhány évben. A 2000-es évek elején még alig méltatott II. világháború utáni progresszív irányzatok népszerűsége mára jelentősen megugrott. A másodlagos piaci szereplők árverésein egyre nagyobb volumenben és egyre dinamikusabb értékemelkedéssel jelenik meg ez a kínálati szegmens. **A hazai aukciós piacon az IPARTERV generáció népszerűsége a legszembetűnőbb, de az árverezőházak kínálatában évről-évre folyamatosan bővül a főként 1980 és 1990 közé datálható tételek száma is.** A 2019-es évben jelentős életműrekordok születtek: a Virág Judit Galéria 2019 novemberi kortárs árverésén Nádler István *Kapcsolat* című 1971-es műve 35 millió forintért kelt el, míg Lakner László *Metamorfózis – egyszer, aztán, később / Várakozók (Példázat), 1964-1967* című alkotása 42 millió forintos áron talált új gazdára. Ez a tendencia tovább folytatódott 2020-ban, illetve 2021-ben. Keserü Ilona *Rekonstrukció* (1990) című festményének a párizsi Musée National d’Art Moderne – Centre Pompidou kollekciójába történő bekerülését követően, a művész *Marilyn és a tenger* (1987) című alkotása 55 millió forintért cserélt gazdát idehaza. A tavalyi Lengyelországban elért életműrekord után, pedig Bak Imre *Geometrikus kalligráfiája* (1982) is 42 millió forintért kelt el a budapesti aukciós piacon.

III. Kusovszky Bea műveinek piaci pozíciója

Az IPARTERV generáció felértékelődése mellett, napjaink művészete iránt is növekszik az érdeklődés a műkincspiacon. A kortárs szcénán belül elsősorban azok a törekvések kapnak nagyobb figyelmet, melyek szorosabban kapcsolódnak a hazai progresszív tradícióhoz, a magyar struktúraelvű-geometrikus művészeti hagyományaihoz, illetve a neoavantgárd mediális kísérleteihez. Kusovszky Bea művészete is ezekkel a jelenségekkel állítható párhuzamba: szeriális, az op-art, valamint az ipari tárgykultúra formavilágát idéző munkái nemcsak idehaza, hanem a nemzetközi művészeti szcénában is népszerűek lehetnek majd.

A művészt egy éve képviselő Viltin Galéria tudatos piacépítő tevékenységének köszönhetően, Kusovszky munkái már megtalálhatóak több ismertebb magyar kortárs magángyűjteményben, valamint művei a galéria szakmai képviselőtől keresztül több rangos európai művészeti vásárra is

⁴ <https://www.artprice.com/artprice-reports/the-contemporary-art-market-report-2020/a-new-landscape>

eljuthatnak majd a közeljövőben.

A művész alkotásai, két esetben a másodlagos piaci szegmensen belül is felbukkantak ebben az évben. Az Ady25 Galéria- és Kiállítótér online-live aukcióján egy 70x50 centiméteres műve (*Szivárványszürkék*, 2021) **bruttó 250 000 forintért**,⁵ legutóbb pedig a *Szivárványszürkék* sorozat egy másik, 70x70 centiméteres darabja (*Szivárványszürkék XI.*, 2021) a Godot Galéria második kortárs árverésén került értékesítésre **bruttó 400 000 forintért**.⁶

III. A kollekcióba tartozó művek együttes értéke

A MNB-Ingatlan Kft. (székhely: Budapest, 1054. Szabadság tér 9.) számára, a Viltin Galéria által (székhely: 1061 Budapest, Vasvári Pál utca 1.) felajánlott 24, azaz huszonnégy Kusovszky Bea (Budapest, 1986) alkotás értébecsléséhez az egyes darabok állapotán, témáján és méretén túl, az I. valamint a II. pontban körülírt kánonra, műtárgycsoportokra, piaci környezetre és gyűjteményi sajátosságokra vonatkozó megállapítások mellett, két alapvető szempontot kell figyelembe venni:

1. Kusovszky Bea alkotásaira az elsődleges piaci résztvevőnek számító Viltin Galéria árképzése az iránymutató. Ennek oka, hogy Kusovszky munkái – a fent említett két másodlagos piaci szerepléstől eltekintve – a művészt képviselő intézményen keresztül jutnak műkereskedelmi forgalomba. A Viltin Galéria árpolitikájára ma a nyugati árszínvonalhoz történő felzárkóztatás a jellemző, mivel az egyre élénkebb nemzetközi érdeklődésnek köszönhetően jó százalékkal képes az általa képviselt művészeket a külföldi vásárokon értékesíteni.

2. A nemzetközi műkereskedelemben is képviselt nevek esetében figyelembe kell venni a forint napjainkban tapasztalható relatíve gyenge árfolyamát. Az hosszú időszakon keresztül a 300 és 330 forint között mozgó euró jelentősen elszakadt ettől az értéksávtól az elmúlt néhány hétben. Jelenleg a 350-360 forint közötti zónában mozog.

A MNB-Ingatlan Kft. (székhely: Budapest, 1054. Szabadság tér 9.) számára a Viltin Galéria által (székhely: 1061 Budapest, Vasvári Pál utca 1.) felajánlott 24, azaz huszonnégy Kusovszky Bea (Budapest, 1986) eredeti, minden kétséget kizárólag a művész saját kezű, összességében jó állapotban lévő alkotását az I., a II., illetve a III. pontban körülírt szempontok alapján, az 1. melléklet műleírásaiban meghatározott tartományokban, együttesen pedig a bruttó 22 600 000 Ft – 25 000 000 Ft, azaz a huszonnégy- és a huszonötmillió forint közötti értéksávban állapítom meg. Ez a becsült forgalmi érték nem tartalmazza az alkotások adás-vételi tranzakciója során felmerülő adó, díj és járulék terheket, valamint szállítási, biztosítási, állagmegóvási, elhelyezési költségeket.

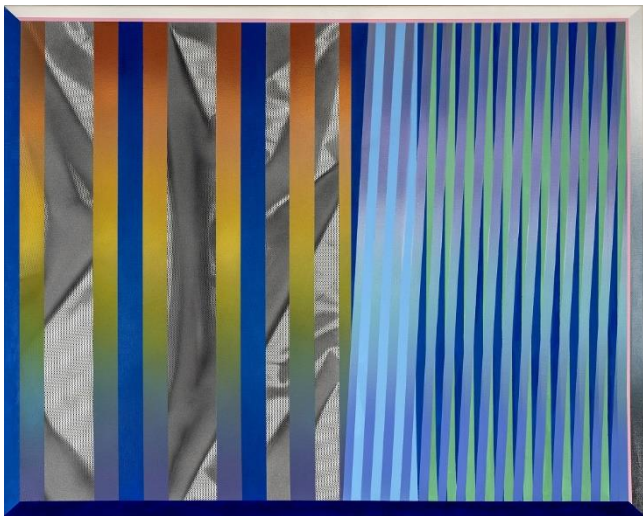
Budapest, 2021. 06. 21.


Kaszás Gábor
művészettörténész
művészettörténész
igazságügyi szakértő

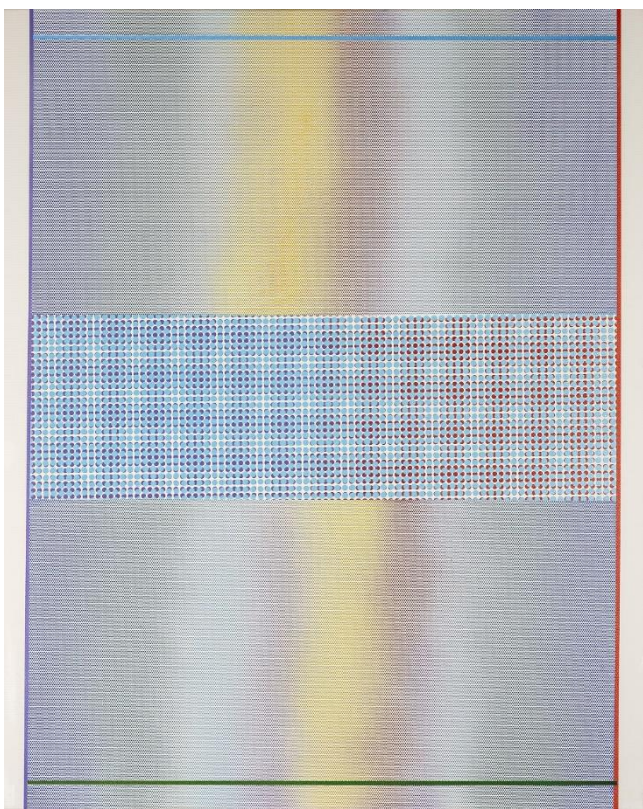
⁵ Ady25 Galéria- és Kiállítótér online-live aukció, 2021.02.20. 40. tétel

⁶ II. Godot Kortárs Aukció, 2021.05.01. 112. tétel

1. Melléklet: Az MNB-Ingatlan Kft. (Székhely: 1054 Budapest, Szabadság tér 9.) számára felajánlott 24, azaz huszonnégyszekély Kusovszky Bea (Budapest, 1986) alkotás:



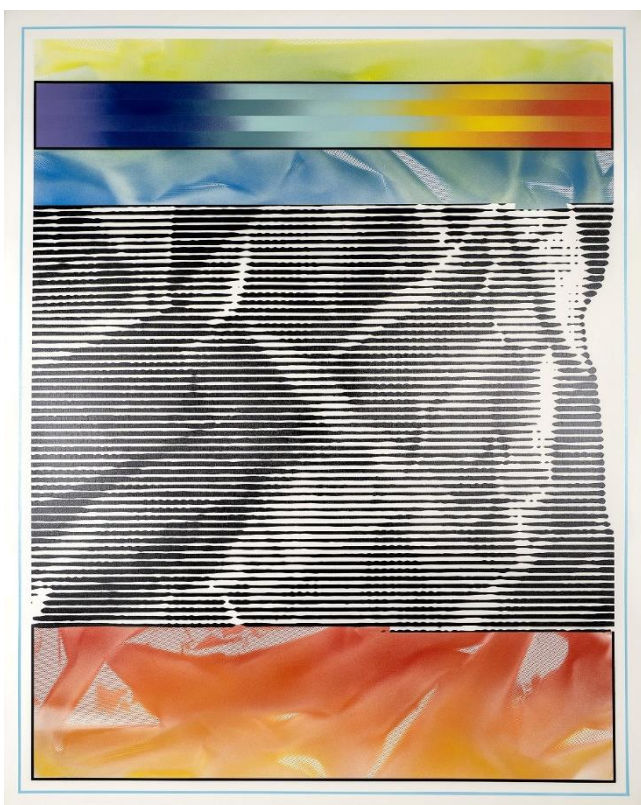
1. Kusovszky Bea: Rétegzett határok VII., 2021. akril, vászon, 80x100 cm
jelezve a hátoldalon: Kusovszky Bea "Grays of the Rainbow" XII 2021 Kusovszky, illetve: Rétegzett határok VII Kusovszky
állapot: kopásnyomok a kép bal felső sarkán
értéke: 800 000 Ft – 900 000 Ft



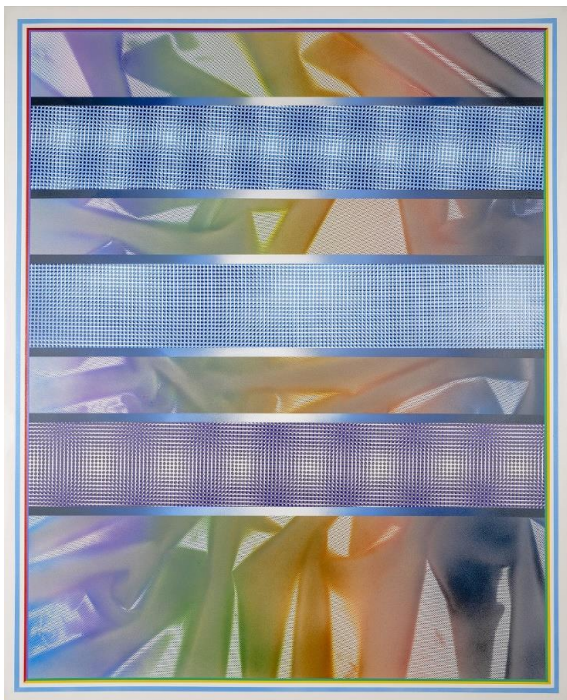
2. Kusovszky Bea: Rétegzett határok VI., 2021. akril, vászon, 100x80 cm
jelezve a hátoldalon: Kusovszky Bea Rétegzett határok VI 2021 Akril, vászon 100cmx80cm Kusovszky
állapot: ép
értéke: 800 000 Ft – 900 000 Ft



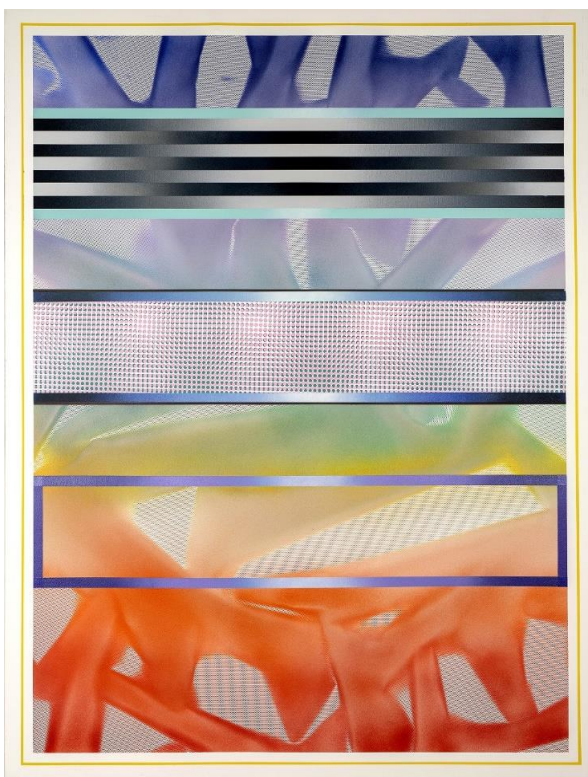
3. Kusovszky Bea: Rétegzett határok V., 2021. akril, vászon, 100x120 cm
 jelezve a hátoldalon: Kusovszky Bea "Rétegzett határok" V. 2021 Kusovszky
 állapot: ép
 értéke: 1 000 000 Ft – 1 100 000 Ft



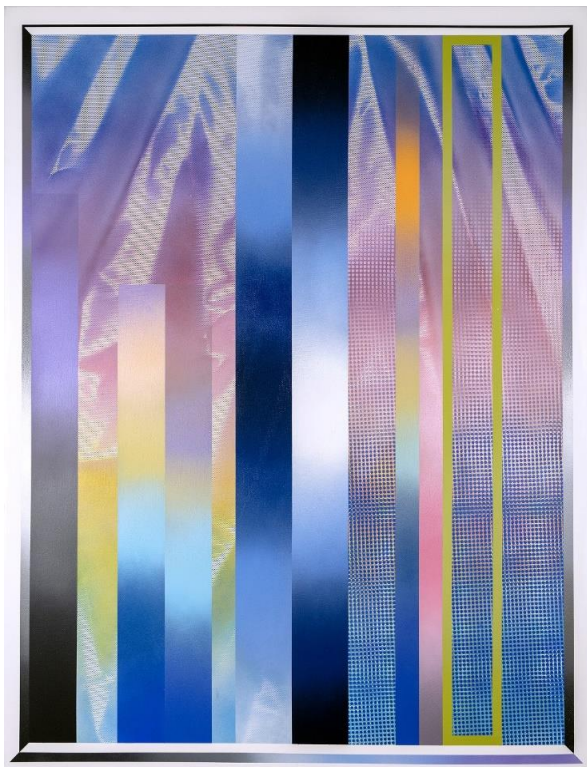
4. Kusovszky Bea: Rétegzett határok IV., 2021. akril, vászon, 150x120 cm
 jelezve a hátoldalon: Kusovszky Bea Rétegzett határok IV. 2021. 150x120cm, akril, vászon Kusovszky
 állapot: ép
 értéke: 1 200 000 Ft – 1 300 000 Ft



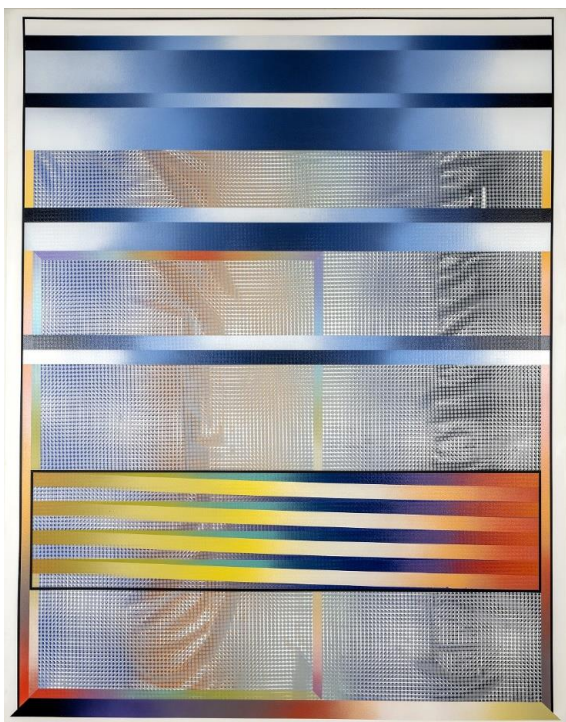
5. Kusovszky Bea: Rétegzett határok III., 2021. akril, vászon, 150x120 cm
 jelezve a hátoldalon: Kusovszky Bea "Rétegzett határok" III 2021 150x120cm Kusovszky
 állapot: ép
 értéke: 1 200 000 Ft – 1 300 000 Ft



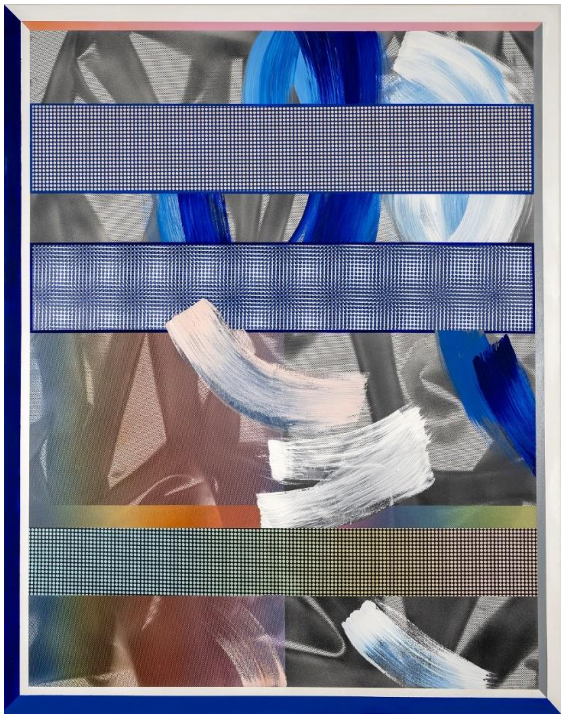
6. Kusovszky Bea: Rétegzett határok II., 2021. akril, vászon, 150x120 cm
 jelezve a hátoldalon: Kusovszky Bea Rétegzett határok II. 2021. 150x120cm Kusovszky
 állapot: ép
 értéke: 1 200 000 Ft – 1 300 000 Ft



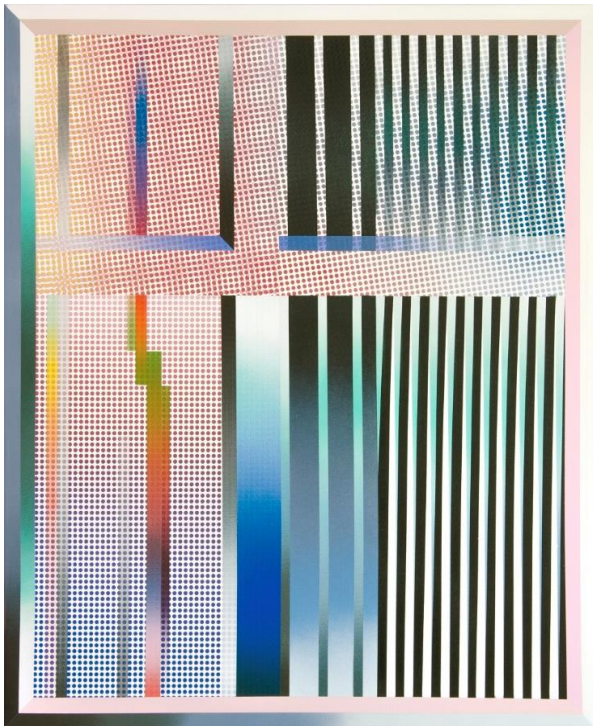
7. Kusovszky Bea: Rétegzett határok I., 2021. akril, vászon, 150x120 cm
 jelezve a hátoldalon: Kusovszky Bea "Rétegzett határok" I 2021 150x120cm Kusovszky
 állapot: ép
 értéke: 1 200 000 Ft – 1 300 000 Ft



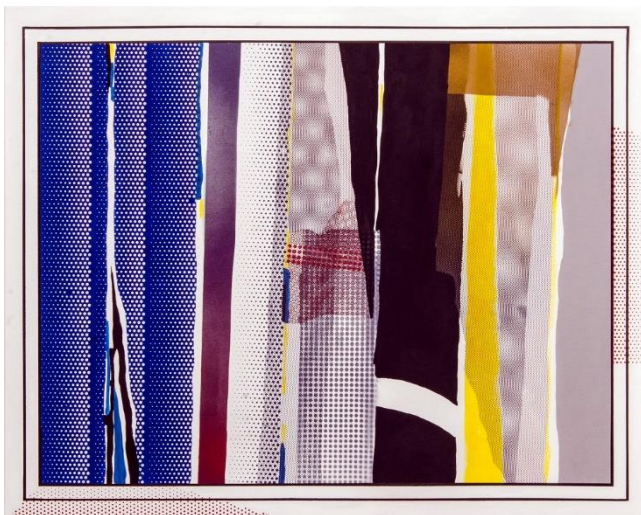
8. Kusovszky Bea: Szivárvány rétegei XIII., 2021. akril, vászon, 150x120 cm
 jelezve a hátoldalon: Kusovszky Bea A szivárvány rétegei XIII 2021 150cmx120cm Kusovszky
 állapot: kopásnyomok a kép jobb alsó sarkán
 értéke: 1 200 000 Ft – 1 300 000 Ft



9. Kusovszky Bea: Szivárvány rétegei XII., 2021. akril, vászon, 150x120 cm
 jelezve a hátoldalon: Kusovszky Bea "A szivárvány rétegei" XII 2021 150x120cm Akril, Akrilspray
 Kusovszky
 állapot: ép
 értéke: 1 200 000 Ft – 1 300 000 Ft



10. Kusovszky Bea: Szivárvány rétegei XI., 2021. akril, vászon, 120x100 cm
 jelezve a hátoldalon: Kusovszky Bea A szivárvány rétegei XI 2021 120cmx100cm Kusovszky
 állapot: ép
 értéke: 1 000 000 Ft – 1 100 000 Ft



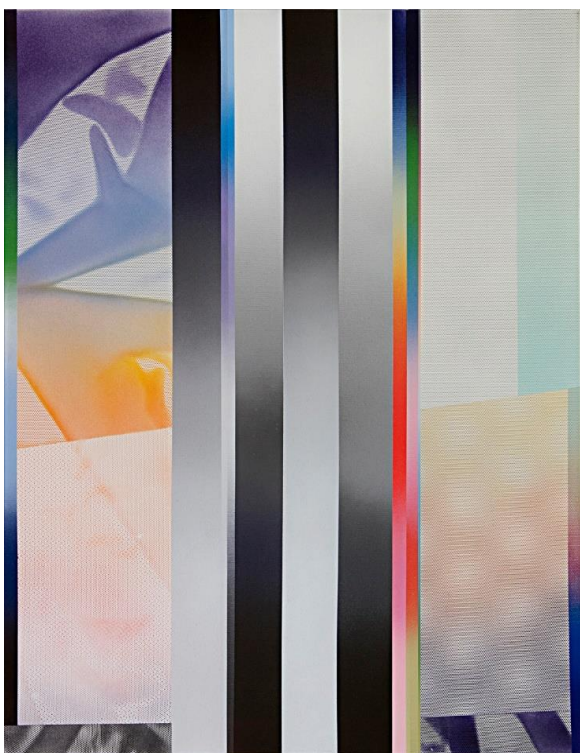
11. Kusovszky Bea: Szivárvány rétegei X., 2020. akril, vászon, 80x100 cm
 jelezve a hátoldalon: Kusovszky Bea Kusovszky Layered Realities V.
 állapot: kopásnyomok a kép bal felső sarkán
 értéke: 800 000 Ft – 900 000 Ft



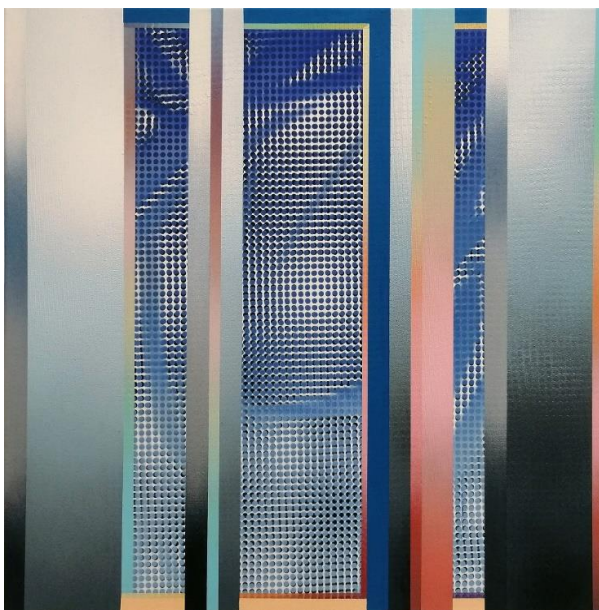
12. Kusovszky Bea: Szivárvány rétegei VIII., 2020. akril, vászon, 150x120 cm
 jelezve a hátoldalon: Kusovszky Bea A szivárvány rétegei VIII 150cmx120cm Akril, vászon 2020
 Kusovszky
 állapot: ép
 értéke: 1 200 000 Ft – 1 300 000 Ft



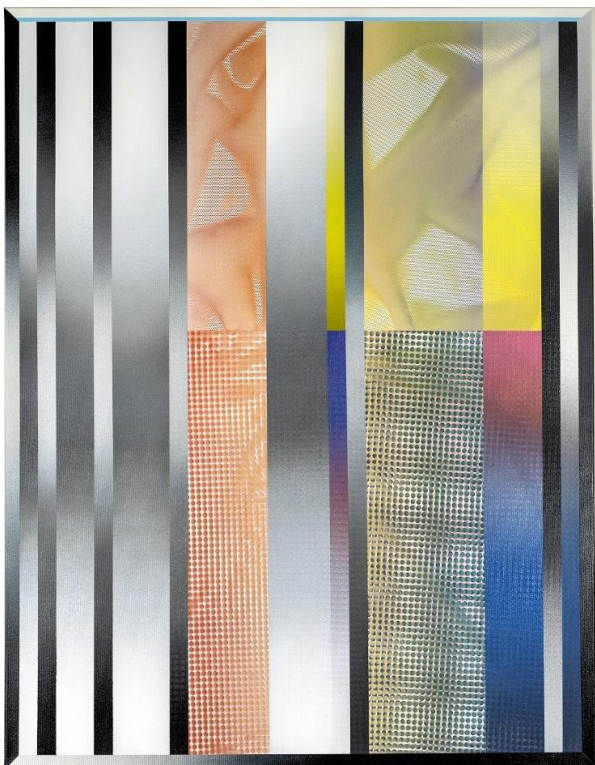
13. Kusovszky Bea: Szivárvány rétegei V., 2020. akril, vászon, 150x120 cm
 jelezve a hátoldalon: Kusovszky Bea A szivárvány rétegei V 2021 150cmx120cm Kusovszky
 állapot: kopásnyomok a kép jobb felső sarkán
 értéke: 1 200 000 Ft – 1 300 000 Ft



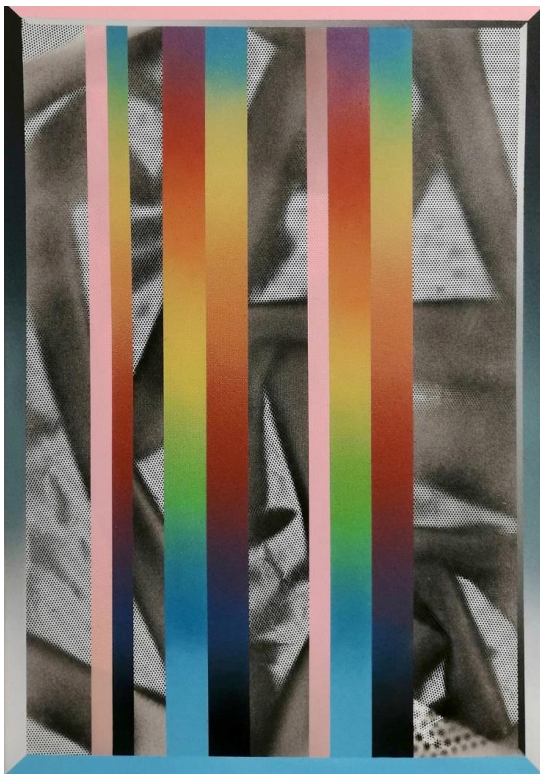
14. Kusovszky Bea: Szivárvány rétegei IV., 2020. akril, vászon, 100x80 cm
 jelezve a hátoldalon: Kusovszky Bea "A szivárvány rétegei" IV. Kusovszky
 állapot: ép
 értéke: 800 000 Ft – 900 000 Ft



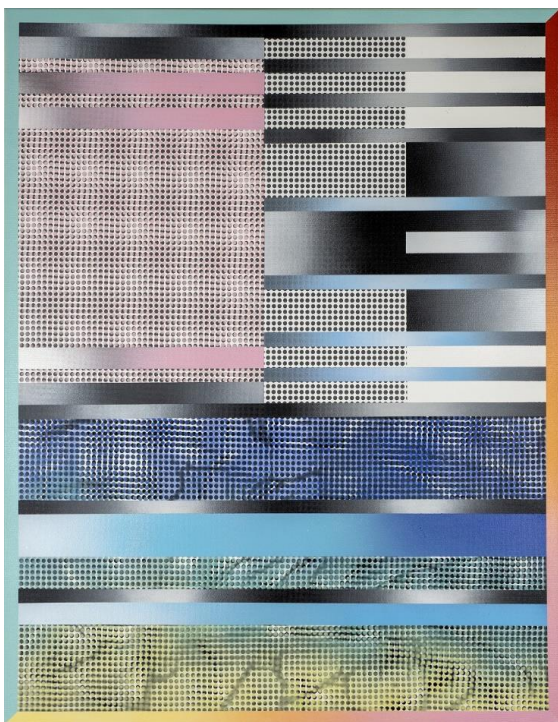
15. Kusovszky Bea: Szivárványszürkék XII., 2021. akril, vászon, 70x70 cm
 jelezve a hátoldalon: Kusovszky Bea Szivárványszürkék XII 2021 70cmx70cm Kusovszky
 állapot: ép
 értéke: 600 000 Ft – 700 000 Ft



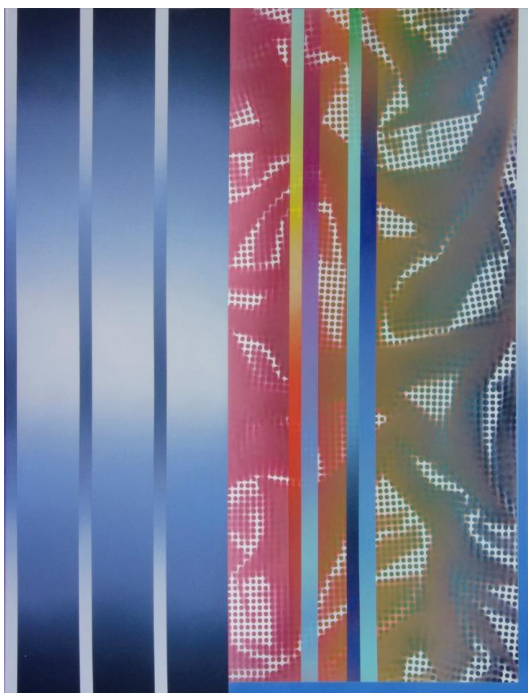
16. Kusovszky Bea: Szivárványszürkék XI., 2021. akril, vászon, 100x80 cm
 jelezve a hátoldalon: Kusovszky Bea "Szivárványszürkék" XI 2021. Kusovszky
 állapot: ép
 értéke: 800 000 Ft – 900 000 Ft



17. Kusovszky Bea: Szivárványszürkék X., 2021. akril, vászon, 70x50 cm
 jelezve a hátoldalon: Kusovszky Bea "Szivárványszürkék" X 2021. 70cmx50cm Kusovszky
 állapot: kopásnyomok a kép bal felső sarkán
 értéke: 500 000 Ft – 600 000 Ft



18. Kusovszky Bea: Szivárványszürkék IX., 2021. akril, vászon, 100x80 cm
 jelezve a hátoldalon: Kusovszky Bea "Grays of Rainbow" IX 2021. Kusovszky
 állapot: ép
 értéke: 800 000 Ft – 900 000 Ft



19. Kusovszky Bea: Szivárványszürkék VI., 2021. akril, vászon, 100x80 cm jelezve a hátoldalon:
Kusovszky Bea "Szivárványszürkék" VI 2021 100cmx80cm Kusovszky
állapot: ép
értéke: 800 000 Ft – 900 000 Ft



20. Kusovszky Bea: Szivárványszürkék IV., 2021. akril, vászon, 70x50 cm
jelezve a hátoldalon: Kusovszky Bea "Szivárványszürkék" IV. 70cmx50cm 2021 Kusovszky
állapot: ép
értéke: 500 000 Ft – 600 000 Ft



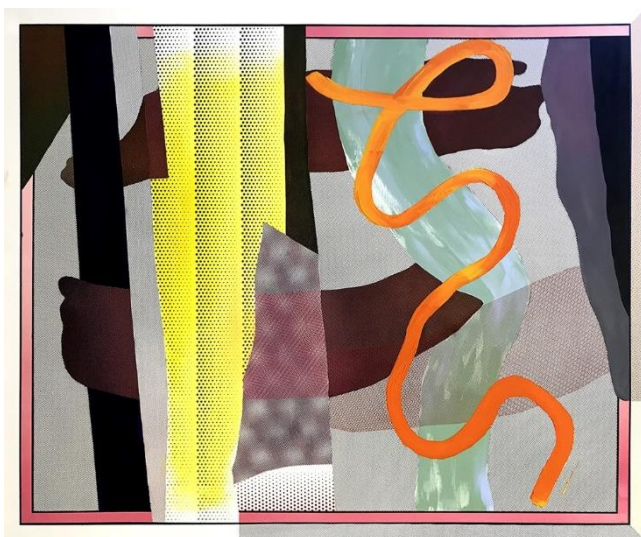
21. Kusovszky Bea: Rétegzett valóság VII., 2020. akril, olaj, vászon, 100x100 cm
 jelezve a hátoldalon: Kusovszky Kusovszky Bea Inside the Raster I. 2019. Kusovszky illetve: Rétegzett valóság VII 2020 100cmx100cm Akril, vászon Krusovszky
 állapot: kopásnyomok a kép bal és jobb felső, valamint a jobb alsó sarkánál
 értéke: 900 000 Ft – 1 000 000 Ft



22. Kusovszky Bea: Rétegzett valóság VI., 2020. akril, olaj, vászon, 100x100 cm jelezve a hátoldalon:
 Kusovszky Bea Kusovszky Inside the Raster II. 2019 illetve: Rétegzett valóság VI 2020 Krusovszky
 állapot: ép
 értéke: 900 000 Ft – 1 000 000 Ft



23. Kusovszky Bea: Rétegzett valóság IV., 2020. akril, olaj, vászon, 100x120 cm
 jelezve a hátoldalon: Kusovszky Bea Layered Realities IV. 2019 2x Kusovszky, illetve: Rétegzett valóság
 IV 2020 100cmx120cm Akril, vászon Kusovszky
 állapot: ép
 értéke: 1 000 000 Ft – 1 100 000 Ft



24. Kusovszky Bea: Rétegzett valóság II., 2019. akril, olaj, vászon, 100x120 cm
 jelezve a hátoldalon: Kusovszky Bea Layered Realities II. 2019.
 állapot: ép
 értéke: 1 000 000 Ft – 1 100 000 Ft